

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars secunda, hoc est:
Solida, ad discendam & exercendam, ex evangeliis tam
dominicalibus quam festivalibus Christi & sui-ipsius
notitiam, informatio**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-126164](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126164)

tui Redemptoris offensus fueris, quando magnificentia regni Anti-Christici oculos tuos perstrinxit, ubi in Christi regno prater pauperiem & mendicitatem vix quicquam inuenis?

Experientia testatur, quod multi, quando pompa antichristici regni oculos eorum obtuscat, Christus è contrario cum Evangelio mendicando incedit, hoc ipso moveantur, ut à vera ecclesia turpiter deficiant, & cupidine divitiarum aut honorum insecati heterodoxæ parti sese aggregent. Sed veri Christiani omni scandalo resistunt, sciunt enim gratiam Domini nostri Jesu Christi. 2. Cor. 8. v. 9. Ideò ecclesia Christi vocatur pusillus grex, Luc. 12. v. 32. populus pauper & egenus, Zeph. 3. v. 12. misera, tempestate convulsa, absque omni consolatione, Es. 54. v. 11. Quicumque itaq; discipulus Christi, & membrum ecclesiæ esse vult, cogitet modò, sine cruce & afflictione vivere se non posse, Tob. 12, 13. sed finis est spectandus. Satanas illos, qui sibi seruiunt, per omnes voluptates ducit, sed tandem, fractâ cervice, in stagnum sulphuris & ignis præcipitat, Apoc. 21. v. 8. ex quo nulla redemptio, Psal. 49. v. 20. At Christus suos per varias afflictiones & persecuciones ducit: sed excipiet eos *δὲ ζῶντες καὶ ὑπερβαλὼν εἰς ὑπερβολὴν*, æternum gloriæ pondus, 2. Cor. 4. v. 17. Jac. 1. v. 12.

Hoc si rectè perpenderit, impiis non inuidebimus, si prosperæ fortunæ flatu illi utantur: sed magis eligemus, affligi cum populo Dei, quam temporalem peccati habere iucunditatem, Hebr. 11. v. 25. 2. Tim. 2. v. 11. 12.

De Secundo.

Digrediemur nunc ad alteram partem,

ἡγορευομένης, sive notitiam Domini nostri Jesu Christi meditari.

Hic enim proponitur nobis:

1. *Tanquam infirmorum restaurator.* Discipulis enim ablegatis ita respondet, ut ad opera ipsos revocet, Euntes, ait, renunciate Johanni, quæ audistis & vidistis: Cæci vident: claudi ambulant: leprosi mundantur: surdi audiunt: mortui resurgunt.

Hæc omnia opera talia sunt, quæ merus homo obire non potest. Ubi oculista aded excellens fuit, qui *cæcis visum restituere* poterit, præsertim si pupilla læsa fuerit? Est hoc opus illius tantum, qui oculum plantavit, Psal. 94. v. 9. *Claudos ambulantes facere*, itidem humanarum virium non est: & quamvis multum effici possit efficacibus oleis, & aliis medicamentis, frustra tamen sæpe laboratur, siquidem,

Interdum doctâ plus valet arte, malum.

Exemplo claudi ad Lacum Bethesda, Joh. 5. v. 5.

Leprosos mundare, non minus omnipotentia divinx adscribendum est, ut ex responso Regis Joram constat, 2. Reg. 5. v. 7.

Surdus auditum restituere, æquè difficile est, præsertim si malum inveteratum sit.

Et quis *mortuos resuscitare* valet, nisi DEUS solus? qui homines sinit mori, & dicit, revertimini filii hominum, Psal. 90. v. 3.

Si Christum Servatorem intuemur, *hæc omnia in optima forma perfecit*, ita ut vel verbulo cæcos, cludos, leprosos, surdos restituerit, morbosque & mortem fugaverit. Est enim Deus, qui verba loquitur, & facit. Ezech. 17. v. 24. Psal. 33. v. 9.

Visum restituit cæcis, nempe Bartimæo, Luc.

Luc. 18. v. 35. seqq. & cum cœcitate nato, Joh. 9. v. 7.

Ambulare fecit claudicantes, exemplo sit Paralyticus, Matth. 9. v. 6.

Leprosos mundavit, Matth. 8. v. 3, Luc. 17. vers. 13.

Surdus auditum reddidit, Marc. 7. 32. seqq.

Mortuos quoque resuscitavit, ut filiam Jairi, Matth. 9. v. 25. adolescentem in Nain, Luc. 7. v. 14. 15. & Lazarum, qui quatuordecim dies in sepulchro quieverat, & cœtere incipiebat, Joh. 11. v. 4. & seqq.

Idem adhuc hodie præstantissimus medicus est Exod. 15. v. 26. & magister ad salvandum, Esa. 63. v. 1. qui nos non modò corporaliter curare, omnesque infirmitates nostras sanare potest, Ps. 103. v. 3. Sed quando sæpe omnis spes decollat, & videtur, ac si in cruce pereundum foret, ipse subito cum auxilio suo appropinquat, & mortuos quasi excitat, ut homines annuncient opus Dei, Psal. 64. v. 10.

Sed spiritualiter quoque animas nostras curat, quando illuminatos oculos cordis nostri dat, Eph. 1. v. 15. ut videamus miracula in lege sua, Ps. 119. v. 18. Aperit aures nostras, ut audiamus gaudium & lætitiã, & exultent ossa humiliata, Ps. 51. v. 10. Eri- git remissas manus, & soluta genua, & gressus rectos facit pedibus nostris, ne claudicantes erremus, magis autem sanemur, Hebr. 12. v. 12. 13. purificat nos à spiritali peccatorum leprâ, quâ naturâ omnes infecti sumus, Hiob. 14. vers. 4. dum sanguine suo adspersit, qui emundat nos ab omni peccato, 1. Joh. cap. 1. vers. 8. A mortuis quoque nos excitat, quando in peccatis mortuos vivificat, Eph. 2. v. 1.

Quemadmodum igitur hæc tanta opera

sunt, quæ debitam gratitudinem à nobis requirunt: sic operam navemus, ut opere ipso, non verbis duntaxat, gratitudinem declarem.

Christus operibus suis demonstravit, se esse promissum mundi Messiam: sic & nos fidem nostram ostendamus, ex operibus nostris, Jac. 2. v. 18. quod veri simus Christiani, & genuini ejus discipuli, Luc. 6. v. 46. Joh. 13. v. 17.

Sicuti non facilè artifici credimus, quòd artem calleat, nisi opere ipso eam probet: sic neque credere possumus, quempiam verum esse Christianum, nisi Christianè vivat.

Christus fecit cæcos videntes: sic & tu sis cæci oculus, Job. 29. v. 15. h. e. eorum rationem habeas, qui in errore versantur, ut eos in viam reducas, ne vanitates intueantur: sed elevent oculos ad montes, unde auxilium venit. Psal. 121. vers. 1.

Christus claudos fecit ambulantes: sic tu quoque sis claudicantis pes, Job. 29. vers. 15. hoc est, proximo in ærumnis succurre, nec despice carnem tuam, Esa. 58. v. 7.

Christus fecit surdos audientes: sic & tu sis os mutorum, & age causam omnium, qui exterminantur, Prov. 31. v. 8.

Christus leprosos mundavit: sic tu quoque operam nava, ut de spiritali peccatorum leprâ proximum liberes, Jac. 5. vers. 20.

Christus mortuos resuscitavit: Et tu, si Christi discipulus esse cupis, mortuo non prohibeas gratiam, Sirac. 7. v. 37. Imprimis verò illos, qui in melancholia & tristitia versantur, salutari consolatione erigas, hæc enim est que

multos occidit, & non utilitas est in illa.

Sir. 30. v. 25.

Hæc gratitudo realis, Christo magis ar-
rider, quàm quæ solis verbis perficitur.

Matth. 7. v. 21.

II. *Tanquam vanitatis abominator.* Post-
quam enim legati Johannis abierant, ita
ad populum loquitur: Quid existis in de-
sertum videre? arundinem vento agita-
tam? Sed quid existis videre? hominem
mollibus vestitum? ecce, qui mollibus ve-
stiuntur, in domibus Regum sunt.

Ex quo apparet, Dominum odisse:

1. *Mutabilitatem animorum*, qui arun-
dinem facillè imitantur, quæ quando tran-
quilla tempestas est, erecta stat: at simul-
ac ventus flare incipit, ex una parte in
alteram vacillat: sic & hi versipelles ad
flatum fortunæ se convertunt, & quo-
vis Proteo mutabiliores sunt, ut in-
constantiam eorum mirari satis ne-
queas.

Tales inveniuntur:

1. *In politicis*, qui promissis quidem
divites sunt, sed quò minus stare promif-
sis teneantur, varia effugia quærunt, &
sic fidem fallunt, non perpendentes, illud
Salomonis: Si quid vovisti, ne moreris
reddere. Eccles. 5. v. 3.

Imprimis levitas hæc inter familiares
notos & cognatos locum habet, qui cum
calamo non incommodè conferri pos-
sunt: Sicut enim ex illo baculus confici
non potest, cui initi possis, quia confrin-
gatur, Esa. 36. v. 6. sic etiam hi amici tem-
pore necessitatis non inveniuntur: sunt
focii mensæ, qui non permanent, in die ne-
cessitatis, Sir. 6. v. 9.

2. *In Ecclesiasticis.* Ubi levitas ejusmodi
conspicitur

1. *Ex parte pastorum*, qui sæpe vero fidei
fundamento destituti, ministerio fungun-
tur, & velut mercenarii aurius audito-
rum inserviunt, sed tempore persecutionis
relinquunt oves in periculo & aufugiunt,
Joh. 10. v. 13. hi sunt mali operarii, qui gre-
gem non seriò curant, Phil. 3. v. 2. 2. Cor. 11.
vers. 15.

Arundo non plantatur, sed in lacubus &
fossis spontè enascitur: sic etiam leviculi
hi nullam vocationem expectant, sed spon-
tè accedunt, Jer. 23. v. 21.

Arundo in fundamento palustri cre-
scit: sic etiam falsi illi doctores, non fir-
miter inhærent doctrinæ & sermoni, qui
potens est, & exhortari potest, Tit. 1. v. 9.
nempe fundamento Prophetarum & Apo-
stolorum, Eph. 2. v. 20. sed derelinquentes
viam rectam errant, 2. Petr. 2. v. 15. imò se-
ducunt & seducuntur, 2. Tim. 4. v. 13. quia
docent doctrinas, & mandata hominum.
Matth. 15. v. 9.

Arundo non modò in caulem rectam
& proceram enata: sed & cristâ decorata
est: at interius inanis & concava est:
sic etiam falsi Prophetæ exterius in vesti-
mentis ovium nitent, Matth. 7. v. 15. & in
angelos lucis se transfigurant, 2. Cor. 11.
v. 14. at non est in ore eorum constantia, in-
ternum ipsorum malitia est. Ps. 5. v. 10.

Arundo huc illuc vacillat, prout à vento
impellitur: sic falsi Prophetæ spiritu ver-
tiginis aguntur, quem Deus ipsis immisit,
Esa. 19. v. 13. ut cogitationes suas proprias
sectantes, modò huic, modò illi opinioni
adstipulentur, Psal. 119. v. 113. exemplo Sa-
maritanorum, 2. Reg. 17. v. 24.

Arundo piscatoribus impedimento est,
quò minus retia sua explicare & munia sua
dextrè efficere possint: sic sæpe falsi Pro-
phetæ,

phetæ, orthodoxis ecclesiæ ministris obstaculo sunt, quò minus Auditores suos utiliter ædificent, imprimis si ab ipsis fascinari se sinant, uti Galatæ, Gal. 3. v. 1.

Arundo parùm emolumenti præbet, nisi ut igni mancipetur: sic & pseudoprophetæ tandem mittentur in stagnum ignis, ardentis sulphure, Apoc. 19. v. 20.

2. *Ex parte Auditorum*, qui sæpe recto fundamento destituti, quovis cothurno mutabiliores, fluctuantes circumferuntur omni vento doctrinæ, Eph. 4. v. 14. & quamvis ad tempus credant, tamen tempore tentationis deficiunt, Luc. 8. v. 13. five infatuantur regnis mundi & gloriæ eorum, quando Diabolus hoc ipso oculos eorum perstringit, Matth. 4. vers. 8. Sicuti Magnatum hodie multi sese offerunt, qui Baalim osculantur, 1. Reg. 18. vers. 18. & Mæozim venerantur, sperantes, se hoc ipso divitias & honores consecuturos, Daniel. 11. vers. 39. non perpendentes Christi verba, Matth. 16. v. 16.

2. *Mollitiem vestimentorum*. Quando multi supra conditionem convenientem, holoferico & bysso sese vestiunt, qua in parte multi quoque Clericorum delinquant, qui habitus sacerdotalis pertæsi, præ animi fastu, Politicorum habitum æmulari, decorum putant. Qui tamen velut proprii ordinis ocores, non tam ordini suo, quàm sibi ipsis labeculam adspargunt.

In genere quilibet fastum inanem declinare, & ἐν καταβολῇ κόσμου in habitu decenti incedere debet, 1. Timoth. 2. vers. 9. quia Dominus semper contentibiles reddidit elatos, & destruxit eos, Sirac. 10. vers. 16.

3. *Blandimenta verborum*, quæ etiam

per mollia vestimenta intelliguntur, q. d. Christus: Johannes non est assentator, qui hominum auribus inservit: sed scapham scapham, & ligonem ligonem appellat, nec curat gratiam hominum aut indignationem. Idem faciant ecclesiæ ministri, dicentes cum Paulo: Si adhuc hominibus placerem, Christi servus non essem, Gal. 1. v. 10.

III. *Tanquam piorum commendator*. Johannes gratiam mundi penitus amiserat: Herodi & concubinæ ejusdem, sudes erat in oculis, Pharisei odio Vatiniano eum prosequiebantur, imò eò res ceciderat, ut jam carceri inclusus, capite truncandus foret: Sed Christus laudibus ipsum prosequitur, & innocentiam ejus publicè profitetur. Id magno ei honori cedit, Non enim qui seipsum commendat, ille probatus est: sed quem Dominus commendat, 2. Cor. 10. v. 18. Homines verba sua sæpe ad assentationem componunt, laudantes quæ non sunt laudanda, & culpantes, quæ culpanda non sunt: sed qui à Domino bono testimonio ornatur, hoc magis permanebit, quàm mille thesauri preciosi & magni, Sir. 42. v. 25.

Quod si itaque in mundo hoc neminem offendamus, qui commendet nos: hoc solatium restat, quod Dominus cœlestis, homines pios excitet, qui, quæ bona celsimus, prædicent. *A laudaris laudari vera laus est*. Hoc verò si fieri debet, conscientia puritati studeamus oportet, sequentes cum Davide bonitatem, Psal. 38. vers. 22. ut cum Paulo dicere possimus: Gloria nostra hæc est, testimonium conscientia nostræ, quod in simplicitate cordis, & sinceritate Dei, & non in

lapi-

sapientia carnali, sed in gratia Dei conversati sumus in hoc mundo, 2. Cor. 1. v. 12. Die novissimo hæc laus plenè resonabit, quando Dominus opera misericordiae, membris suis exhibita, publicè commendaturus est, dicens: Esurivi & dedistis mihi manducare, Matth. 25 v. 35.

Eò cogitationes nostras intendere debemus, libenter contumeliam patientes pro nomine Jesu, Act. 5. v. 41. eà fiducia freti,

quòd merces nostra eò copiosior futura sit in cælis, Matth. 5. v. 12. tunc enim unicuique laus erit à Deo. 1. Cor. 4. v. 5.

Id quod nobis omnibus ex gratia largiri dignetur cœlestis Pater per Filium suum dilectum, Dominum & Servatorem nostrum Jesum Christum, in Spiritu Sancto, DEUS benedictus, in secula seculorum, Amen,
Amen!

Dominica IV. Adventus.

Evangelium Joh. 1. v. 19---28.

EXORDIUM.

Pharao Ægypti Rex, pium Josephum exaltaturus & Pro-Regem Ægypti constituturus, fecit eum ascendere super curram suam secundum præmissosq; præcone clamari iussit coram eo: Hic est Pater patriæ! ut qui libet certior foret, qualem ipsum haberi vellet, Gen. 41. v. 43. & seqq.

Hoc Christo Servatori applicari potest, cuius typus Iosephus fuit.

Quemadmodum enim Iosephus dilectissimus Patris sui filius fuit, sed multis iccirco injuriis affectus à fratribus suis: sic etiam Christus unigenitus filius est, qui est in sinu patris, Joh. 1. v. 18. in quo ipsi complacuit, Matth. 1. v. 17. sed à fratribus suis quoad carnem, Judæis videlicet, multis injuriis lacessitus est, qui occisum suspenderunt in ligno, Act. 10. v. 39. In propria enim venit, & sui eum non receperunt, Joh. 1. v. 11.

Pharao præconem præmisit, Josephum populo præfecturus, qui tenebatur po-

pulo annunciare, quis esset, nempe Pater patriæ, h. e. c. j. n. d. Dominus, absque cujus imperio non moveret quisquam manum, aut pedem, in omni terra Ægypti, Gen. 41. v. 44.

Sic etiam Pater cœlestis Johannem Baptistam præmisit, cum Filium suum Salvatorem mundo præficere vellet, qui etiam publicè de eo testimonium perhibuit, quòd esset vera lux, quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum, Joh. 1. v. 9. agnus Dei, qui tollit peccata mundi vers. 29. Dominus item super omnia, cui Pater dedit omnia in manu ejus, Joh. 3. v. 35.

Sicuti itaq; matutino tempore, solem orientem *clarissima stella* præcedit, ut diem annunciet, unde etiam *phosphorus* illa appellatur: Sic cum Christus sol justitiæ, Mal. 4. v. 2. è tentorio majestatis & gloriæ suæ divinæ, in plenitudine temporis progressus est, tanquam sponsus de thalamo suo, exultavitq; ut gigas, ad currendam viam suam, quam